

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v pondeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnisti mesечно K 1'20, v dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesечно K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, naročnina se pošilja upravništvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju 50% pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Pismo iz Belgrada.

Belgrad, 24. jan. (6. febr. 1913.)

Stojimo pred novo fazo dogodkov.

Vseh oči so obrnjene na Drinopolje, ki je postalo v tem kritičnem in razmeroma kratkem času eno najslavnijših mest na celim svetu. Kako bi pa ne? Saj je ravno Drinopolje ona osnovna os, okoli katere se vrta vprašanje evropskega mira in da ta mir ohranijo, delujejo skoraj vse evropske države, v prvi vrsti šest veselil.

Ni čuda tedaj, da so Drinopolje balkanske zavezane države pripravljene žrtvovati vse in staviti na kocko — ko bi bilo treba — tudi svoj lastni — jaz — ergo: obstoj države.

Srbija je v ta namen že ogromno žrtvovala. Železniški promet v Srbiji je zopet zaprt za privatne stranke in le osebnim promet se še — vendar zelo redno vzdržuje. Pošiljanje topov, municije, vojaštva in drugih stvari pod Drinopolje absorbira popolnoma cel promet na progi — Belgrad — Sofija. Poleg tega je pa še zgorelo v Belgradu železniško skladišče, katerega škodo še niso dognali.

Kljub vsem tem neprecenljivim izgubam na blagu, zdravju in življenju podanikov, ne čuje nikjer nikakih pritožb. Svest si, da človek, izobražen in kolikor toliko tudi boljše situiran, gotovo ne bo tarnal in zabavljal nad vlado, nad dinastijo itd. ter polagal vso odgovornost na te poslednje radi vseli teh in enakih težkoč in nesreč, iščem in zasledujem javno mnenje med najširšimi plastmi srbskega naroda, med onimi, ki so najhujše prizadeti, to so ravno kmetje, delavci, mali obrtniki itd. Priznati moram, da me naravnost iznenadi tolikokrat ona — pri nas še nepoznana — politična zrelost in discipliniranost. Tu se ne reče: »Ja, to napako je napravila vlada, to so zakrivil liberalci, radikalci so hoteli tako, ampak oni krepki, samozavestni: »Mi smo to napravili,« ki mora človeku imponirati. Kadar izgovori Srbin besedico: mi, znači, da sprejema nase vso odgovornost in naj napravi dobro ali slabo dejanje kdorkoli v njegovem imenu. V sled tega prihaja v Srbiji demokratizem do polne veljave, ker se vsak posameznik čuti kot sestavni del velikega samostojnega srbskega telesa in se postavlja v tem oziru vsak poedinec na pravilno stališče, da je tudi on sodeluje vseh dejanj, vseh škod in vseh koristi, katere prinaša državni in avtonomni ustvar.

Nočem sedanjim abnormalni položaj primerjati z onim, ko je državni aparat v mirnem stanju in gotovo je, da tudi tu ni mnogo razlike v politično — strankarskih strasteh. Toda izvanreden položaj našel je Srbstvo združeno in neuklonljivo. Solze, ki

teko ubogi vdovi po padlem junaku, vzkljanje bednih otročičev ter sočutje in sožalje znancev po ranjken, to niso tožbe, niso obsojanja, pač pa je trenoten izraz užaloščene duše, ki je sličen onemu, kadar izgubimo drago osebo, o kateri smo že naprej vedeli, da so ji »ure štete.«

Ko bi prišlo do še hujših bojev, da bi padlo še dvakrat, trikrat toliko srbskih sinov v teh bojih, narod bi ostal miren, dostojanstven in zopet pripravljen podvojiti svoje žrtve.

Ako potegnemo paralelo med turškim podanikom in srbskim državljanom, uvidimo takoj, kdo je vreden svobode, kulture, simpatij in samoniklega avtonomnega življenja. — Brezdvomno Srb. On ve, zakaj žrtvuje, zakaj se bori, zakaj se bje in prelija svojo dragoceno kri. Ni naščuvan, nikdo ga ne sili in zato žanje vspehe, zato je nepremagljiv in vzvišen.

Srb je idealno čista duša, ki ne pozna v svoji priprosti naivnosti nikakih teoretičnih predsodkov, katere so iznašli učenjaki, niti ne izgublja duševne razsodnosti, kakor n. pr. mohamedanec v svojem verskem fanatizmu.

V sled njegovih lastnosti, moremo tudi razumeti njegovemu nacionalizmu, ki ga povsem drugače razlaga kot n. pr. mi Slovenci, kar mu vsled navedenih svojstev ni šteti v zlo in bi pri drugačnem pojmovanju izgubil svojo idealnost in s tem tudi prirojeno odločnost in neustrašnost.

Na podlagi navedenega nam ne bo nemogoče razlučiti bolgarsko-srbski spor, ki je obstojal v tem, da se Srbija kolikor mogoče najbolj teritorialno razširi in združi do danes tako razcepjeno Srbstvo. Ker pa je Bolgarska — pod pogojem, da pošlje Srbija vso razpoložljivo svojo vojno moč Bolgarom v pomoč, posebno pod Drinopolje, — privolila v teritorialne zahteve Srbije, je s tem dosežen sporazum med obema bratškima državama.

Kot posledica tega je, da smatrajo Srbi ne samo za svojo dolžnost pač pa tudi za svojo čast, da sodelujejo pri zavzetju Drinopolja, s katerega predajo pade tudi glavna ovira za zaključenje miru in poleg tega se izpolnijo tudi srbske želje po zjedinitju.

Sinoči ob 5.50 odpotoval je grški ministrski predsednik Venizelos v Sofijo na brzovojni poviz bolgarskega ministrskega predsednika Gešova.

Jako živahno se komentira tukaj dejstvo, da je bolgarski minister zunanjih zadev dr. Danev potoval iz Londona skozi Belgrad v Sofijo, ne da bi se ustavil v Belgradu.

Vsako ga skuša opravičiti, toda videti je, da jim gre to opravičenje težko od srca, ker v Belgradu je bil pričakovano že pred par dnevi njegov prihod, pripisujoč mu rešitev

nekaterih spornih vprašanj velike politične važnosti, zlasti z ozirom na okolnost prisotnosti grškega ministrskega predsednika.

Vreme v Belgradu se je obrnilo na bolje in danes smo imeli jako krasen in topel dan, vendar ni izključeno, da kmalu zopet pritisne zima, ker je ozračje jako jasno in ni videti nobene meglice, niti oblaka.

No, malo izpremembe ne škoduje.

Mars.

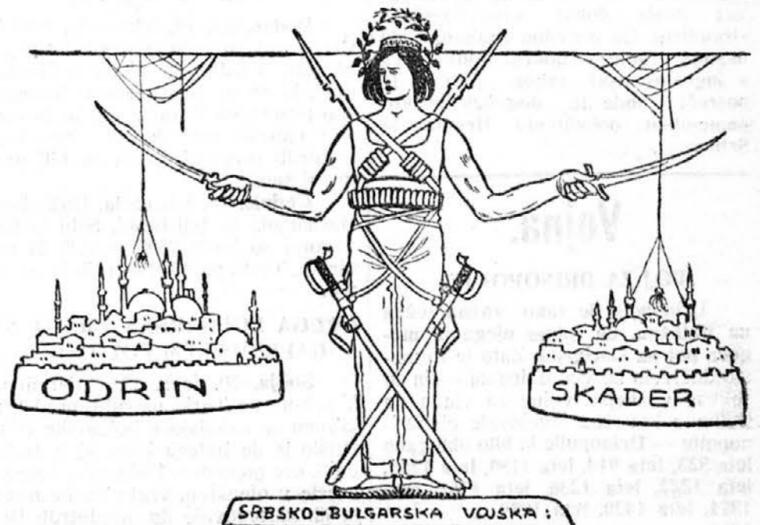
Na razpotju novih vprašanj.

Ni dvoma, da je zadnje leto jugoslovanska misel med Slovenci storila velikanski korak naprej. Vojno navdušenje se je izkazalo tudi v močni realni pomoči, ki so jo nudili Slovenci svojim bratom: ne le z denarno podporo »Rdečemu križu«, še bolj z odločnim odporom zoper nakane avstrijske vojaške stranke, ki je hotela porabiti stisko balkanskih kristjanov, da reši Turčijo in uniči sovraženo Srbstvo. Brez oziroma našo strankarsko razbitost, na nedoslednost ene stranke in na naravnost čudno ponižnost druge stranke, je celoten utis nastopa Slovenstva za veljavo Jugoslovanstva bil dostojen in požrtvovalen. Mirno se lahko pohvalimo, da je bil nastop Slovencev roko v roki z Banovino in Dalmacijo v nepregledno korist naših bratov, pa tudi v korist prave avstrijske politike, ker se je ubranilo, da se podamo v možnost katastrofe, ki bi lahko podobna postala turški usodi.

Vojno navdušenje Slovencev ob padcu Plevne ni bilo manjše nego je danes za padec Odrina, za zmago srbsko-bulgarskega orožja. To pot pa ne sme priti brez mogočnega kulturnega sledu. Že je naša mladina še pred začetkom vojne pokazala pot. Že tedaj so se najširši krogi naše radikalne mladine in nje pomočniki med razumništvom pečali z vprašanjem, kako približati v kulturnem oziru srbo-hrvatstvo s Slovenci. Sklepalo se je o absolutno potrebnem jezikovnem zblizanju Slovencev k Srbo-Hrvatom in dospelo do zaključka, da je brez škode za izobrazbo mas mogoče v doglednem času izvesti skoro popolno zenačenje jezikovnega zaklada. To jednačenje se že vrši, a če se mu da premišljena smer, bo napredovalo skokoma. Velja to za navadno rabo jezika, še bolj pa za strokovne izraze. Vspseh tega pokreta je enketa, ki jo je začela naša prva znanstvena revija »Veda«.

Mogočno kulturno gibanje je razširjeno med mladino. Pa tudi nekaj odpora je, nepričakovane in takega, ki se bavi z novoilirskimi

Balkanska boginja osvete

nad Skadrom in Odrinom.

Mesece že tri razlega grom z balkanskih se planin, mesece že tri oblega — vojska Skader in Odrin.

Mnogo je junakov palo, mnogo pa jih še živi; kar junakov je ostalo, se neustrašeno bori.

Za resnico in pravico so sklenili trdno vez: nož v levico — meč v desnico, puško v dlan — in pas počez.

Tak na boj so šli junaki — in pred njimi Turki v beg, koder šli so njih koraki — je odmeval do njih in beg.

Eden v levo, drugi v pravo, v južno in zapadno stran, in pod združeno zastavo so očistili Balkan.

A nazadnje sta ostali mesti Skader in Odrin — v njih so Turki vojsko zbrali — že povsod preti pogin.

Mesto Skader na Bojani brani Hasan Rizza-bej — Črnogorcem ga ne ubrani — hrabra vojska gre naprej.

Črnogorce je ustavil na njih poti Tarabos — mnogo škode je napravil padel je pri možu mož.

Zdaj prišla je nova sila, srbski top nad njim grmi, sila ta ga bo zdrobila — Skader že na nit' visi.

Odrin brani Šukri-paša slaven rad junak bi bil — z učenostjo se ponaša, ker ga je von Goltz učil.

A Bolgari so obdali mesto slavno krog in krog, lahko bi ga izstradali, ker je malo v njem zalog.

Srbska je prišla armada, severno zasedla stran — mesto Odrin zdaj napada skupna vojska noč in dan.

Noč in dan se jek oglašajo — v mesto strel topov grmi, Šukri-paša, Šukri-paša — Odrin že na nit' visi.

Tak bo zmagala pravica, ker se družijo z bratom brat, Šukri-paša — Hasan Rizza — njena pot gre v Carigrad!

idejami z zdavnej prebolelim orožjem. Ni dvoma! Prišlo bo do ločitve duhov tudi v tej smeri: na eni strani Slovenci, ki hočejo ostati sami, na drugi Slovenci kot Jugoslovanstvo, ki hoče nekaj veljati v svetovnem boju narodov. Na eni strani ljudje, ki branijo pot vsaki hrvatski besedi v naš jezik in iščejo iz vseh narečij čim najbolj samonikle izraze, ter jih uvajajo v književno narečje, na drugi pa ljudje, ki odpirajo duri srbohrvatskim izrazom, ki uga-

jajo našemu jezikovnemu čutu ter preganjajo krajevne izraze v prid onim, ki jih potem lahko rabijo in umejo vsi od Zije do Soluna. So to v kratkem očrtane smeri, a videli bode, da v bistvu gre le za razliko v tem naziranju. In vendar bodo novouličeni pobijali, kakor da s tem pobijajo narodne izdajalce.

Že se torej kristalizujejo nova razpotja. Boj med modernjšo radikalno strujo v naši mladini in med starejšo liberalno strujo je nekako

LISTEK

M. ZEVARO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

Navzoči kolovodje so bili večinoma preprosti ljudje, in te slovesne besede so napravile nanje globok vtis.

In tisti, ki jih je njih večja razsodnost varovala otroškega praznovanja, so uvideli prav dobro, kakšne nepravilne bi povzročila prej ali slej usmrtitev velikega profosa.

Zato ni nihče povzdignil glasu, da bi zahteval kazni za ciganko. Pustili so starko mirno oditi. Ko pa se je hotela vrniti v svoj brlog, je naglo pristopil Lantné.

»Zakaj ste rešili tega človeka?« je vprašal bolj trdo, nego je bila sicer njegova navada.

»Saj si pravkar sam govoril v posvetovanju za to, da se prizanese Monklarju! Mislila sem, da ti ustrežem, sinko moj.«

Lantné si je položil roko na čelo in zamrmral: »Mogoče, je že mogoče. Oprostite mi torej mojo jezo, mati ciganka.«

Prijela ga je za roko. »Ali sem storila res tako slabo?« je vprašala.

In v njenem glasu je bila čudna ljubeča miloba.

»Ali me razumete,« je odgovoril Lantné zamolklo, »ali ne razumete, da sem zajel tega človeka zato, ker sem hotel z njegovim življenjem in prostostjo odkupiti življenje in prostost nekoga drugega!«

»Ah, jaz nesrečnica, nisem mislila na to!« je vzkljnila ciganka.

»Ne mislimo več na to. Zlo je storjeno in se ne da popraviti. Toda bogme, kdorkoli bi bil drugi storil to, kar ste vi storili — ne vem, če imam toliko oblasti nad seboj, da bi bil prizanesel njegovemu življenju.«

Lantnéjev srd in obup je bil tem strašnejši, čim je zadrževal svoj glas, ker ni hotel oplahiti starke.

Toda nehoti je mahnil besno z roko in zaklical odhajaje: »Proklet moram biti!«

Ciganka je ostala na mestu. »Proklet? je zagodrnjala med zobmi. »Kdo ti pravi, da nisi?«

Lantnéjev obup je bil neizmeren. Odkar se mu je bil ponesrečil blazni poizkus, rešiti Doleta iz Konjsjeržije, je čakal napada na Dvor Čudežev z vročično nestrpnostjo.

Prepričan je bil, da bo veliki profos osebno vodil operacije. Njegov načrt je bil enostavno ta: polastiti se Monklarja.

Dvomil ni niti malo, da izsili od velikega profosa Doletovo osvobodjenje, samo da je enkrat njegov jetnik.

»Življenje za življenje!« je mislil sam pri sebi.

Bralec je videl, da se je ta načrt čudovito posrečil ravno v tistem delu, ki se je zdel Lantnéju najtežji.

Videl pa je tudi, kako je bila za sluga ciganke, da se je izjalovil drugi del načrta.

IV.

Beatrice.

Dočim so se vrstili na Dvoru Čudežev ti raznoliki dogodki, je dospel kralj s svojo eskorto pod vodstvom Aleša Lemahuja do hiše v ulici Sen-Deni, kamor je bila Magdalena Feronova spremila viteza De Ragastana.

Kralj je skočil s konja. Dvajsetorica jezdecev, ki ga je spremljala, je storila po njegovem zgledu, in oficir, ki je poveljeval, je takoj ukrenil vse potrebno v zmislu navodil, ki mu jih je dal Franc I.

Kralj je mignil D'Eseju, La Šantenreju in Sansaku, da naj gredo z njim.

»Gospod,« je rekel oficirju. »ako zakličem, vderite v hišo; in ne obotavljajte se, takrat pobijte vse, kar bi vam hotelo zastaviti pot, pa naj bo moški ali ženska!«

Oficir se je naklonil, v znamenje, da je razumel povelje in da ga je pripravil izvesti proti vsakomur in zoper vse.

Nato se je kralj približal vratom. Bila so zaklenjena.

»Vlomite ta vrata,« je dejal oficirju, »toda brez hrupa!«

Na oficirjevo znamenje je pristopil vojak vteknil svoje bodalo v ključavnico, in po desetih minutah molčečega dela se mu je posrečilo odpreti.

V spremstvu svoje zveste trojice je planil Franc I. v hišo. Naletel je na druga vrata, ki so bila takisto zaklenjena.

Dal jih je odpreti po istem receptu.

Med tem pa je vznemirjalo kralja grobno molčanje, ki je vladalo po hiši.

Bil je prepričan, da se ga nadejajo. Zakaj vse se je odevalo z molkom in temo.

Toda pomiril se je z gotovostjo, da ima s seboj močno varstvo. ako bi se zgodilo kaj vznemirljivega, ter stopil hrabro na stopnjice.

Zdajci pa, ko je stal že skoraj na sredi teh stopnjic, se je mahoma razpršila tema, ki ga je obdajala.

Kralj je segel naglo po meč in si zakril oči z roko.

Kajti luč je padala od zgoraj. Zagledal je ženo, ki je držala v roki svetilko in ga gledala z žalostnim in resnim dostojanstvom.

Spoznal jo je takoj. »Gospa Ragastanova!« je dejal ter se odkril s tisto vliudnostjo, ki ga je zapustila le redkokdaj.

Nato se je brž odločil ter se nasmehnil.

pri kraju. Zmagale so ideje modernih, dasti niso vsem prodrle v meso in kri. Odkar pa ni boja proti idejam, ni več tiste krasne sile v naši mladini. Zda pa se v napredku mladini poraja novo vprašanje in nov boj. Že vidimo, da marsička velika večina radikalne mladine v tabor novouilirski in njej se opustivši stara nasprotja gotovo pridruži mogočen del onega dijaštva, ki stoji proti njej v nekakem boju, pa samo prav ne ve zakaj. Iz tega velikega bloka slovenske mladine pa se že oddaljuje manjša grupa onih, ki odklanjajo novo koncepcijo ilirizma.

Upajmo, da v boj ne pridejo žalostne oblike, ko je Slovenec očital Slovincu uskoštvo in ko je Slovenec brata dožil veleizdajniških stremiljenj. Če pravilno sodimo, bode nastopil zanimiv pokret Slovencev v jugoslovanski tabor. Ako se to posreči, bode to dogodek enakopomenben pobratenju Hrvatov in Srbov.

Vojna.

BOJ ZA DRINOPOLJE.

Drinopolje je tako važna točka na Balkanu, da mimo njega ni mogoča pot na Carigrad. Zato je to mesto doživelo že več obleganj — in so se vse važnejše vojne za vladno na Balkanu konečno izbojevale ob Drinopolju — Drinopolje je bilo oblegano leta 823, leta 914, leta 1189, leta 1205, leta 1222, leta 1236, leta 1362, leta 1371, leta 1420, leta 1879 ter — leta 1913.

Koliko krvi se je prelilo ob njegovih utrdbah, koliko junakov je padlo! Slavnostni vhod v Drinopolje so imeli doslej bolgarski carji: Krum — Simeon I. Veliki — Samuel — za njimi: Friderik Barbarosa — Balduin — Vatazes — Teodor Epirski Kolojan — Ivan Azen II. — turški sultani: Sulejman I. — Amurat II. — Bajazit II. — Selim I. — generali Bosquée — Gurko in sedaj — general Ivanov. Drinopolje so imeli Bolgari za časa prvega carstva (Simeon), za časa drugega carstva (Šišmani) — in sedaj ga po 600 letih zopet dobe v svoje roke. Bolgari se zavedajo tega velikega zgodovinskega dogodka, zato grede z vsem svojim junaštvom na boj. Drinopolje je naš!

BOJ ZA DARDANELE.

Ko se je začela druga faza boja balkanskih zaveznikov proti Turkom, je izdal generalissimus Savov na svoje čile sokole oklic, v katerem jim je s kratkimi besedami naslikal politični vojni položaj zadnjega časa; in tem oklicu so pa tudi besede, ki so danes že meso postale. Savov je govoril: **Junaki, naprej, da z orožjem izsilimo od Evrope oni respekt, ki nam gre!** Evropa ni slutila, kaj se skriva za onimi besedami — danes pa ve: z napadom na Galipolje je bolgarska armada pokazala, da ima pogum dregnuti v največje sršenovo gnezdo cele Evrope — dregnuti v vprašanje Dardanel, ob katerem imenu samem že zažvenketa bridka sablja angelja miru. To je pomen napada na Galipolje — kar se moralične strani tiče.

Napad in prodiranje na Galipolje pa ima tudi strateško-političen pomen. Preprečiti oviranje operacij slovenskih armad pred Drinopoljem in Čataldže ter utemeljiti nove, zvečane zahteve Bolgarov pri sklepanju miru. Pri prvih pogajanjih so Bolgari stavili pogoji, da linija Midia-Enos določuje mejo med bolgarsko državo in med Turčijo. Danes že nihče Bol-

garov ne misli na to mejo. Danes so določili novo: Midia—Rodosto.

Turki dobro vedo, da se Bolgari ne šaljijo, zato njihovi mrzlični poskusi, izkrcati na obali Črnega in Marmarskega morja kolikor mogoče veliko število vojakov. Toda Bolgari so do danes zapodili vse vojne ladje turške od brega ter preprečili izkrcanje.

OZDRAVLJENI SRBSKI JUNAKI ZOPET NA BOJIŠČE.

Belgrad, 10. februarja. Poslednje dni je šlo iz bolnice 600 junakov, ki so ozdraveli. Vsi do zadnjega grede zopet k svojim četam na bojišče.

BOJI ZA SKADER.

Podgorica, 10. februarja. Srbi in Črnogorci so celo noč obstreljevali Skader. Utrdbe na Velikem Bardanji, ki so prešle v srbsko-črnogorsko posest, so Turki z veliko besnostjo napadli ter skušali Črnogorce iz utrdb pregnati — pa so bili pregnani sami.

Cetinje, 10. februarja. Boji okolo Bardanjola so bili besni. Srbi in Črnogorci so imeli 2500 mrtvih in ranjenih, Turki pa 4000 mrtvih in ranjenih.

DRUGA BOLGARSKA ZMAGA NA GALIPOLSKEM POLOTOKU.

Sofija, 10. februarja. (Uradno.) V soboto so Turki napadli pred Bulairjem se nahajajoče bolgarske čete. Prišlo je do ljutega boja, ki je trajal do 3. ure popoldne. Bolgarske čete so prešle v ofenzivo, vrgle Turke nazaj in jih zasledovale do predutrdb Bulairja. Veliko število mrtvih in ranjenec pokriva bojno polje. Turški vjetniki pripovedujejo, da se je na turški strani udeležilo boja šest divizij. — V miraku je sovražnik poizkušal pri Šarkeju izkrcati čete. Turki so dospeli z 20 ladjami. Komaj se je izkrcavanje začelo, so Bolgari izkrcano turško pehoto napadli in ji velike izgube prizadeli. Turške ladje so pa odplule.

BOJI PRI ČATALDŽI.

Sofija, 10. februarja. (Uradno.) Na čataldžki črti so se vsi poizkusili Turkov, začeti ofenzivo, dozdej popolnoma izjalovili. Med ranjenimi in padlimi Turki se nahajajo tudi zamorci.

IZKRCAVANJE TURKOV PREPREČENO.

Sofija, 10. februarja. Od Turkov pri Badini, severovzhodno od Strandže na črnomorskem obrežju poizkušeno izkrcanje se je preprečilo. Turki so pustili na bojišču 50 mrtvih.

OBLEGANJE ODRINA.

London, 10. februarja. Iz Svilenke poročajo, da se je vršilo bombardiranje Odrina v noči na nedeljo tako silno, kakor do sedaj še nikdar. Tudi Turki so odgovarjali zelo sigurno. Turški artileriji v Odrinu povehuje neki višji nemški častnik.

BOLGARSKA IN ROMUNSKA.

Budimpešta, 10. februarja. »Budapesti Hirlap« poroča z Romunskega o stanju zadnjih pogajanj med Bolgarsko in Romunsko. Glasom te vesti je na Romunskem že pred tedni vznikel načrt, da naj se ponudijo Bolgarski, ki ima pomisleke zaradi Silištije, materijalne kompenzacije. Ta načrt je tekom dveh mesecev tako dozorel, da so se našla tudi sredstva, da je bilo mogoče priti Bolgarski s konkretnimi predlogi. Romunska vlada je v svoji notni poudarjala, da je tudi Bolgarska priznala

ureditev mej. Nota vzame bolgarske koncesije na znanje in pozivlja bolgarsko vlado, da naj razmotriva romunske pogoje, da bi oddala četverokot med Rusi, Sumlo in Varno, proti odškodnini 300 milijonov lejev Romunski.

Slovenska zemlja.

Št. Lenart v Slov. Goricah.

Kljub najraznovrstnejšim infamijam, ki si jih dovoljujejo mariborski in okoliški renegate dan za dnem, se človek vendarle ne more prečuditi onim, v naših manjših trgih in večjih vaseh. Samoobsebi umljivo, je prebivalstvo v teh ali slovensko ali nemško. Zadržne, ali v resnici prevladuje slovenski živelj, ali pa je poslednji klerikalno nezaveden. Sicer v zadnjem času tudi tu in tam stori kak klerikalni pristaš, ki svoje narodnosti še ni docela pozabil in ima vsaj še trohico samozavesti, katero tako, da se ga potem v nemških časnikih malo pokrtači, vendar je tako ravnanje brezpomembno za narodni obstoj, zakaj, tudi nemška javnost pozna naše klerikalce in ve le predobro, da store kaj takega zgolj le kot reklamo — za farovže. V Št. Lenartu v Slov. Goricah je zgradila n. pr. »Schulverein« pred 4 leti nemško šolo, kljub dejstvu, da ni bilo niti polovice šolobveznih otrok dobiti za prvi razred. Vzlic vsem protestom od strani Slovencev, je dež. šolski svet dal ustanoviti svoj blagoslov, dasi je moral po lastnih informacijah priti do spoznanja, da bode treba šolo prej ali slej zopet zapreti. To je torej vedel dež. šolski svet, a je vedela tudi renegatska šentlenartska klika, z njo pa seveda tudi »glavno vodstvo« »Schulvereina«. Zvite buče pa so jo kmalu iztuhtale. Obrnile so se na dunajski mestni svet in ta jim je poslal par tucetov sirot, katere so porazdelili med tržane - renegate, da so jim blapčevali hujše kot sužnji in vrh tega seveda — hodili v nemško šolo. Posledice tega nemoralnega ravnanja so se pokazale že v prvem letu. Nemške priseljence sirote so se navalile — nahuškanje po renegatih — kadar so le srečale slovenske učence tamošnje šole. Zgodilo se je, da je ta drobnjad atakirala učence - Slovence — a tudi večje ljudi, z nožem! No, lani pa je prišlo celo do tega, da je vodstvo nemškutarske šole izrabilo 18. avgusta cesarsko mašo v protislovensko demonstracijo. Namen je bil že takrat jasen: izsiliti od okr. šolskega sveta za renegate nemške maše. Takrat je pač zavržalo po našem časopisu — takole minogrede — a razun v »Braniboru«, ni našla stvar zadostnega uvaževanja. Da, recimo: »Nostra culpa!« niti med nami narodnimi graničarji, ni našla stvar dovolj zanimanja! Sino pač »Strohfeuer« in najbrže bode mo to tudi — ostali. Kismet! Oni maši pa je takoj zopet sledil drug korak. Vodstvo nemškutarske šole je napravilo izlet — seveda s šolarji — pri katerem so nosili dečki frankfurcarice in peli »Die Wacht am Rhein«. In kaj se je storilo na vse to? Klerikalci so napisali na naslov vodstva imenovane šole vlogo, v kateri zahtevajo med prvimi, da se mora ces. pesem peti slovensko, v nadaljnjem pa, odpustitev nemških sirot, uvedbo slovenske čine (bože! taka najvnost — ali neumnost?! Poroč.) in jemanje slovenske trobojnice na izlete! Stvar je presmešna, a tudi grozno žalostna. Sedaj, ko bi morali delati z vse-

mi silami, kot protiminerji, se spuščamo v pustno šalobardiranje! Naj pride kdor hoče s protitrditvami, in protiarrogantno, sramota je za ves slovenski, šentlenartski živelj, da se dogajajo take stvari, ki naravno ne morejo imeti drugih posledic, kot izzvati pri narodnih nasprotnikih veselost in pomilovanje nad — vindikarsko omejenostjo. Te vrste pa ne veljajo morda le klerikalcem. Namejnene so vsemu slovenskemu življu tu kot kje drugje ob naši meji. Ne zahtevamo, da bi se oni, ki se čutijo napredno misleče, podali klerikalcem. Ne! A napeti mora vsak za se svoje sile, naj pripada potem onemu ali temu prepričanju. Do jednega pa moramo priti, moramo, na en zamah nasprotnikov, dvakrat zamahniti. Ločeno prodirati, a skupno udariti. Kdor pa noče priti do tega spoznanja in delovanja po tem načrtu, na onega dušo bode legla v nepredolgem času kot težka mora očitka, da je soprodaljal narodno mejo! (Ta članek je posnetek dopisa iz Št. Lenarta v Slov. goricah. Poročevalec.)

Iz Gradca.

Minuli petek smo imeli priliko, govoriti z raznimi osebami, ki igrajo važno vlogo, bodisi posredno, bodisi neposredno, pri sedanjih »pogajanjih« za delazmožnost štajerskega deželnega zbora. Na vprašanje, ali se pogajanja sploh vrše, se je odgovorilo z ironičnim nasmehom: »Da!« Ko se jih je nadalje vprašalo, kako daleč da so že dozorela, je bil odgovor: »Do tja, kot v začetku.« Ko se jim je reklo, da se je začetkoma trdilo, da nemška večina ne privoli v zahtevane slovenske pogoje, se nam je reklo: »Resnica je, da smo sklenili že kar v prvem trenutku, se ne spustiti v pogajanja in zahtevano, en bloc odkloniti. Ker smo pa dobili od zelo ugledne osebe migljaj, da ni izključeno, da Vaši poslanci popuste v marsičem (smehljaj sarkazma. Op. poročevalec.) smo vendar že vsaj nekaj časa počakali in še — čakamo. Na vprašanje, ali so v tem času slovenski poslanci res že svoje predloge predrgacili, se nam je reklo, da, da pa se še niso tako daleč informirali, da bi bili predloženi, v pregled ali razpravo. Na zopetno vprašanje, ali bi bilo vsaj to po izpremembi mogoče, se je odgovorilo, da, dokler vztrajajo slovenski deželni poslanci le za las pri teh trditvah, ki pomenijo nič več in nič manj kot dvodelnost Štajerja, pod nobenim pogojem ne. — Mi smo že kar pričetkoma rekli, da iz te moke ne bode kruha. Predlogi, stavljani od klerikalcev, so bili in bodo le ogrinjajo zavožene politike. Nečemo pa morda odrekati pravičnosti onim zahtevam. Tako kot se danes dela in pritiska na Slovence po Sp. Štajerju, se ne sme nadalje pritiskati in naj se zgodi, kar koli. Saj že ne zadošča nemški poplavi več »Südmarka« in »Schulverein«. Začelo se je delati danes popolnoma po pruskem načinu. Oni denarni zavodi namreč, ki so pred dvema letoma pripravili mnogo slovenskih strank z lepimi posestvi do tega, da so izplačali slovenske denarne zavode in šli po denar k nemškim, začno sedaj neumiljeno izterjavati. Pri tem pa ne gre morda le za zamujene obresti marveč tudi za glavnice. Slaba lanska letina, nastala po največ vsled raznih ujem, pa je zakrivila v marsikakem, drugače trdnem kmečkem domu, primanjkuje danes denarja tako, da se z njim štedi kot še malokdaj. Oni pa, ki so bili hujše prizadeti, žive od danes do jutri, kar danes vnovči, bo rabil za ono, kar mu bode jutri primanj-

kovalo. Vsi preplašeni in do skrajnosti zbegani, prosijo sedaj milost od nemških denarnih zavodov. Pardon ni in tako se bode zgodilo že v kratkem, da pride cela vrsta slovenskih kmetij — na boben in v nemške roke. Klerikalcem je to seveda vseeno in tam, koder bi morali v skupno pomoč, družiti, razdirajo, še bolj in hujše kot kdaj. Klerikalni poslanci pa tavajo po raznih krajih, veseleč se božjega sveta, državnih dlet in — neumnosti »vernega ljudstva, ki verjame vse, da vse, a zahteva nič, samo, če se ga prav pošteno vleče, kot se godi to sedaj iz Gradca dol.

Dnevni pregled.

Konfiskacija »Dneva« pred sodiščem — ali enaka pravica za vse. V soboto smo prinesli pismeno razsodbo ljubljanskega deželnega kot tiskovnega sodišča, ki je zavrnilo ugovor proti konfiskaciji »Dneva« zaradi članka »Bodimo dosledni.« V svojem poročilu o tej zanimivi razpravi, ki se je vršila kakor nalašč na pepelnico sredo, smo povedali svoje mnenje o naši cenzuri in tudi o našem sodišču. Sedaj se je pokazalo, da smo imeli mi prav. Kajti te dni je prinesla »Sloga« dobesedno isti članek popolnoma enake vsebine pod naslovom! »Česa naj se pričujemo, in glejte »Sloga« ni bila konfiscirana, »Sloga« izhaja v Krškem namenjena je posebno obmejnim krajem — in noben človek ni v tistem članku zapazil kakega bojkota ali hujskanja proti drugi narodnosti — edino v »Dnevu« je videl ljubljanski cenzor take stvari — ne sicer natisnanih — kakor je sam priznal, ampak med vrstami (mislimo), da kar kdo med vrstami bere, lahko sam v svoji glavi konfiscira! In ljubljansko sodišče je konfiskacijo potrdilo, ter s tem dokazalo, da slovenski list pri nas zaman išče zaščite pred stolom pravice v beli Ljubljani. Ko je naš glavni urednik opozarjal na razsodbo sodišča v Brüxu, ki je razsodilo, da pozivanje za domače tvrde ni snatirati za bojkot, ga je gosp. sodnik prekinil, češ naj dokaže — da članek ni bojkoten. Ljubljanskemu gospodu cenzorju in gospodom sodnikom je to seveda težko dokazati, ker imajo o tem svoje mnenje — toda gospodje naj zdej pogledajo »Sloga« in naj berejo: isti članek z istimi besedami — in ni konfisciran. Torej ni bojkoten. Kdo je torej imel prav? — Naš glavni urednik je na koncu obravnave dovolj jasno povedal, da se proti razsodbi ljubljanskega sodišča ne bomo pritožili, kajti če je že v Ljubljani za nas tako malo pravice — je bo v Gradcu še manj — tudi pod takimi pogoji ne moremo več pravice iskati. Opozorili smo na ta slučaj, da se vidi, da je bil »Dan« zapljenjen zaradi članka, ki je v drugem listu mirno izšel; to je dokaz, da si bo ljubljanska cenzura dobila kmaht svetovno slavo, na Dunaju pa posebno pohvalno noto. Bog ji požegnaj! Iz tega slučaja se pa tudi kaže, kako opravičeno je bilo sodišče, da je ne ugovor zavrnilo. Skrbeli bomo za to, da se bo o tem tudi drugod govorilo. Doslej imamo že pet slučajev, da je bil »Dan« konfisciran za novice in članke, ki so jih smeli drugi listi svobodno natisniti. To govori več ko jasno, kako je danes v Ljubljani.

Reka je dobila svojo škotiljo! Želja Italijanov in Madžarov se je izpolnila. Vsi napori, vsi boji Hrvatov so bili zaman; desetletni boj je izvr-

Gospa Klara.

Ko sem došel domov iz svoje vsakodnevnih službe, me je čakala na mizi vizitka s sledečo vsebino: Cenjeni gospod! Če vam je ljubo, pridite me danes zvečer obiskat. Pozdravlja Vas — Klara.

Nič drugega! Kako sem bil vesel! Da, ona me ni pozabila, ona, tako krasna ženska, ta me vabi. Nisem si mogel kaj, da ne bi pritisnil drobne, dišeče vrstice na ustnice. Torej je li res? Koliko sem ves ta mesec pretrpel, ko sem si bil svest, velike blamaže, ki jo je zakrivila moja netaktnost.

Okrajšal sem si skrbno obleko, se ogledal v zrcalu, privihal si nekoliko brki, da sem izgledal bolj podjetno in moral sem se sam sebi nasmejati vsled zadovoljnosti nad samim seboj.

Na zadnji dobrodelni prireditvi je bilo. Veliko je došlo dam v krasnih svetlobliščicah toaletah, v tistih ljubkih tesnih krilih, tako da izgledajo kot nerazcveten rožni popok. Na ustnih jim igra tisti smehljaj uljudnosti in preprijaznosti, s katerim nas nehote očarajo, nam vzamejo vso trezno razsodnost. Oči pa jasne, ljubčnjive, tu nekoliko povešene, ženirane, tam ravnodušno se smehljajoče, a tam že izzivajoče, hrepeneče...

Njo sem takrat prvič videl. Sedela je po dvorani gor in dol, ozirala se je s svojimi bliščicami črnimi očmi in se hladila s pahljačo. Ne vem, kako je to, toda ves večer nisem mogel za dolgo premakniti pogleda od nje. Koderkoli je hodila in kjer je sedela pri mizi v krogu tovarišic, nisem se mogel premagovati in vedno so se srečale najine oči. Vselej sem jih povesil, svest sem si bil neke nejasne nedostojnosti.

Igrala je godba. In vsak posamezen glas mi je padal na dušo — polastila se me je neka prijetna uspavajoča blaženost. Samo njo sem videl, njene velike črne oči, njene temne bohotne lase, pretkane s svetlimi iglami in prepletene z blede rdečim trakom. Zobki beli, kristalni, so se ji bleščali izza rožastih ust. Skril sem se za velik grm dekoracije. Ves sem bil zavil v zelenelne opojno dišečih eksoičnih rastlin. Sanjal sem in samo njo videl. Vse moje fantazije zorne mladosti so se združevale na njej. Nisem vedel, kdo je; bila je to postranska stvar.

Čas za odhodi je prišel. Pari so se poslavljali žarečih, preuljudnih obrazov; izjave uljudnosti so padale sem in tja. »Klanjam se«, »Poljubim roko!«, tupačam kakšen »Na svidenje«. Toda jaz sem videl samo njo. Mogoče, da me je opazila, kajti en

trenutek, tisti srečni hip, se mi je celo nekoliko nasmehnila. Ta božajoča nasmeh... Čutil sem se presrečnega. Ali je veljal meni?

Nisem je izpustil izpred oči. Po ulici sva korakala, jaz v primerini daljavi za njo. Vem in rad priznam, da je bilo to pač precej nedostojno in jako malo trubadursko. toda gnala me je za njo nevidna moč in tudi, če bi se ji hotel upreti, bi ne mogel.

Ustavila se je na stopnicah pred neko vilo. V torbici je nekaj iskala, menda ključ. Stisnilo me je v grlu: »Sedaj, ali je pa ne vidiš morda nikoli več.« Še tisto malo razsodnosti kar sem je imel, je ta hip zginila. Vzkljknil sem, kot bi se mu odvalil kamen od srca.

»Gospa...?«
»Kaj želite, gospod?«
Opomogel sem si pod vplivom njenega božajočega glasu in li rekkel z mehkim, drhtečim glasom, kateremu se še danes čudim, kajti v prših in v glavi mi je takrat vse šumelo.

»Ko sem vas danes videl, gospa, sem bil v resnici ves srecen. Oprostite mi to priznanje, mogoče se vam bo zdelo laskanje, toda zagotovem vam, da mi prihaja od srca. Vi ste me čisto očarali... in to je, kar sem vam hotel povedati.«
V tem navalu in izbruhu svoje

duše sem jo zgrabil za roko in jo poljubil. Prvič... Še sedaj čutim to baržunasto roko av svojih ustnicah.

In ona. Nalanko je vzdihnila, uprla v me pogled in dejala potihom: »Lahko noč in na — svidenje.« Tisto noč nisem mogel zaspati.

Sprejela me je v salonu. Na zofiji je sedela v lahki večerni obleki. Odložila je zeleno vezano knjigo in mi smehljajoče prišla naproti

»To je lepo, gospod, da me pridete obiskat. Ne veste, kako se dolgočasim. Po cele ure samevam in čitam dolgočasne romane, vse ednake; o dveh, ki se končno najdeta in tako dalje. Sami gotovo veste, kako je naša književnost že čisto melanholična, brez energičnega idealnega poleta. Skratka, brez barve, brez življenja. Ak, življenje...«

Vzdihnila je, da so ji bujna prsa nalanko strelpeta ter ponudila stol.

»Gospa, nekako tako govorite kot bi ne bili srečni. Komu je življenje odprto bolj kakor vam? Vse se vam ponuja in vi ste tudi tako krasni...«
Lahke nasmeh konvencionalnosti ji je legel na ustni.

Na starca so me priklenili. Razburila se je. Nato je nastonila glavo v roke in molčala. Zdelo se mi je, da moram nekaj reči. Toda vsaka tolažilna beseda bi bila fraza. Sočutje me je prevzelo do tega krasnega bitja. Nalanko sem jej odvil roko z obraza in jo poljubil.

Takrat se je veselo zasmejala. »Vidite, za to vas pač nisem povabila, da bi se v vaši navzočnosti žalostila. Včasih sem pa tudi silno razposajena. Takrat zmiraj je moj stari možiček silno jezen. Anp: k mene to še bolj veseli. Ne ga bi ga sovražila, toda ljubiti ga vendar ne morem.«

Pogledala me je globoko v oči, molčala za hip, nato pa je dejala z važnim glasom: »Da, ko bi bil takšen on, kakor...«
Začutil sem se presrečnega. Padel sem k njenim nogam, jih objel in začel poljubljati... Položila mi je roko na glavo, me gladila po laseh in njene oči so se zasvetile v demon-skem opajajočem ognju.

In jaz sem ji poljubljaj njene srčkane lakaste čevljičke.

V večji so se zasvetili koraki, vrata so se nenadoma odprla. Moj bog, to je njen mož; jaz pa pri njenih nogah! Že sem videl, da se pripravlja ves njegov izsušen obraz na silno nevihto. Gospa Klara pa ni niti za hip izgubila prisotnosti duha.

šen z zmago Italijanov in Madžarov. Zopet je podlegla slovenska pravica na cerkvenem polju. Rim je odločil proti Hrvatov. Hrvatje in Slovani sploh so v Reki brez najelementarnejših pravic. Nimajo svojih šol, kjer bi se otroci učili v svojem materinem jeziku; ne smejo prirejati predstav, dasi je na Reki več Hrvatov, nego Madžarov ali kristnih Italijanov. Edini kraj, kjer čujejo reška Hrvati svoj materni jezik, je še cerkev. Doslej so bili vsaj v verskem oziru neodvisni. Z ustanovitvijo nove škofije pa je zadan Hrvatom krut udarec; zdaj so tudi v verskem oziru podvrženi italijanski, oziroma madžarski hegemoniji. Kajti, to je gotovo, da novi škof ne bo prijazen Hrvatom, ker pride proti njihovi volji. Imenovan je mož, od katerega nimajo pričakovati nič dobrega. Za škofa bo namreč imenovan stolni vikar prof. teol. dr. Aleksander Vizota, madžarski prelat, ki je študiral v Rimu. Nemški listi z zadovoljstvom konstatirajo, da zna dr. Vizota perfektno italijansko, kakor bi bilo to edino! Vaznejša vprašanja ne bilo, dali zna hrvatski, kajti večina vernikov so Hrvati. Ampak kdo mara za Hivate, Slovane? Ne njim v prilog, marveč proti njim delata Rim in Dunaj v lepi vzajemnosti. Da bi bili mi Albanci, bi bilo kaj drugega, za Albance naj bo makari uničena cela Avstrija. Tako izgubljamo svoje pravice! Nova težke verige nas oklepajo, nova nasilstva si izmišljajo proti nam — kakor da nas hočejo ztrediti do korena.

Zamaknjena Johana v Vodcah. Sobotni »Slovenec« piše, da je »Dan« objavil zlobno zavito notico, o Ivani Jerovšek (zamaknjena Johani), ki se baje zamakne in kri prelija. »Slovenec« pravi, da je vse res, kar je pisal »Dan«, da posebno krvavi nad srcem (radi verjame-mo!) in da vsa zadeva sodi pred forum zdravnikov. Ne vemo, kaj smo zavili — saj smo poročali to, kar »Slovenec«, le da nismo dali na koncu one pridige, ki jo je »Slovenec« pridiral. Sicer pa, kdor hoče vedeti, kako je ta stvar, naj prečita podlistek zadnje »Save« — tam je vse natančno popisano. V naših noticah ni bilo nič zlobnega. Zlobno je le, kar vganjata župnik Žužek in Johanca. Čemu begati ljudstvo, če je res bolna. Sicer pa, — kakor slišimo — je oblast že napravila konec tej komediji v Vodcah in je občinstvu zabranila vohod.

»Ogrski zakon« je po Evropi znana stvar. Ako se dva ne moreta vsled kakih zaprek poročiti, gresta na Ogrsko — in tam gre vse gladko. Sedaj je izdal dr. Ernest Gero, dež. advokat v Budimpešti brošuro: Inozemski zakonski zadržki na Ogrskem. (Die Beseitigung ausländischer Ehehindernisse in Ungarn.) Izšla je ta knjiga v »Eherechts- Bibliothek«. Stane 1 krono. Kdor jo rabi, jo lahko naroči v Budimpešti VII. Rakoczki - ut 68.

»Sokolski vestnik« v »Češkem Slovu« prinaša lep članek o ljubljanskem sokolskem zletu in pove nekaj prav krepkih o naših klerikalcih in orlih.

Razpisana srednješolska mesta. Od 10. prosinca do 7. svečana so bili izdani sledeči razpisi: Ravnateljsko mesto: Landskron (g. 5. II.). — Klasična filologija: Dunaj VIII. (r. L. G. ali L. D. event. L. F., po možnosti

»Vidiš, dragi možiček, obljubil si mi nove čevlje, jaz pa sem poizvedela za imenitnega mojstra in prišel je, da mi jih pomei. Koliko ste že čejali, gospod mojster, da bodo stali. Če se ne motim štiriindvajset kron?« Vsled njene zvijače sem se ohrabil.

»Da, milostljiva gospa. Napravil jih bom iz najboljšega angleškega usnja, najmoderneje. Čakajte, še tukaj pomerim.«

Izpuzil sem jej iz čevlja trak in s tem meril sem in tja. Izvlekel sem svinčnik in papir — oh ta papir, to pismo, ki mi ga je pisala Klara — ter si začel najvestneje zabeleževati.

»Tako, petnajst, visoki dvanajst, mhm — gotovi smo, milostljiva gospa. Zagotavljam vas, da boste z blagom nedvomno zadovoljni in me še boste v prihodnje počastili s cenjenimi naročili. Mogoče tudi za gospoda soproga par pristnih goisere?«

»Oh, hvala, za zdaj še ne,« je zacvilil s svojim voljim glasom, »to so same ženske kaprice. Vsaki mesec hočejo imeti celo toaletto. Moj bog!« Poslovil sem se. On mi je podal roko.

»Torej da bodo zelo močni! Lahko noč, gospod mojster.«

Gospa Klara pa je prišla za svečo in mi posvetila do vrat.

»Trak za čevlje sem vam vzela. Ali mi ga pustite za spomin?«

Poljubil sem ga.

»Drage volje. Pa še pridite kaj gospod mojster.«

In gospod mojster je poslej večkrat zahajal v vilo k gospoj Klari in ji meril in primerjal nove čevličke.

še Ph. 15. II.), Dunaj VIII. (ref. rlg. L. G. ali L. D. event. L. F., po možnosti še Ph. 15. II.), Dunaj III. (rlg. L. G. d. I. III.), Kuistein (ref. rlg. L. Ph. ali L. G. d. event. še Ph. 10. III.) Celovec (g. L. G. d. 6. III.) — Moderna filologija: Trst (r. D. E. 20. II.) Hostopeč (r. D. F. 15. IV.), Novi Jicin (r. F. E. d. 28. II.), Bruck o. M. (r. F. D. event. F. L. 15. II.), Dunaj VIII. (rlg. D.), Dunaj I. (r. D. L. 20. II.), Celovec (r. F. J. 5. III.) — Historična skupina: Toplice Schönau (g. H. 25. II.) — Prirodopisna skupina: Dunaj XVI. (r. Ph. m. n. I. III.). — Matematična skupina: Brno (r. M. NL. 28. II.), Bruck o. M. (r. M. Ge. 15. II.), Iglava (r. M. Ge. 28. II.) Dunaj III. (rlg. M. NL. I. III.). Telo-vadba: Dunaj XVII. (rlg. T. I. III.) Olomuc (g. T. I. III.) — Suplature: Praga: II. (g. D. I. g. 16. I.), Ljubno (g. H. 8. II.), Ljubno (g. Ng. n. ch. event. Ph. 8. II.), Brno (r. Ng. n. m. 10. II.), Dunaj (Sopl. gimn. M. NL.), Inomost (g. T. 24. I.).

»Divadlo« list za gledališka vprašanja prinaša v svoji 8. številki češkega opernega pevca Nar. divadla Klimenta. Zanimiva so poročila s slovenskih gledališč in članki: Čelov kot dramatik in »Stari spor o namenu drame.« Kakor se vidi, bo »Divadlo« res postalo osrednje glasilo slov. gledališč.

Slovensko dijaštvo v Pragi. V Pragi študira največ različnega slovenskega dijaštva, okoli 200 Slovencev, ravnatelj Hrvатов, Srbov, Bolgarov, Poljakov in Rusov, a kljub slovenskemu praškemu ozračju se je to dijaštvo doslej žalibog malo stikalo in tako jih je že mnogo zapustilo praške visoke šole, ne da bi izrabili ugodno priliko, seznaniti se z razmerami drugih slovenskih narodov: ne baš v korist slovenski vzajemnosti. Da se temu odpmore, je slovensko akademično društvo »Adrija« predlagalo na občnem zboru »Zveze češko - slovenskega dijaštva« da se osnuje pri »Zvezi« poseben, slovenski odbor, ki bo skrbel za boljše stike med praškimi slovenskimi dijaki. Češko dijaštvo je predlog z veseljem pozdravilo in 15. t. m. priredi ta »Slov. odbor« v katerem ima vsaka narodnost po enega zastopnika prvi »Slovenski večer« s sledečim vsprejdom: 1. Pozdrav predsednika (Slovak J. U. C. Ulehla) 2. Nekaj misli o slovenski vzajemnosti (dr. M. Rostohar). 3. Slovenski očet: a) Adamič: Vasovalec, b) Adamič: V samotah, c) Dev: Še ena. 4. Recitacije v slovenskih jezikih, 5. Prosta zabava: čaj. Slični prijateljski večeri se bodo vršili vsakih 14 dni, po potrebi večkrat; na programu bo vedno kratek referat o časovnih slovenskih vprašanjih, kateremu naj sledi neprisiljena konverzacija. Povabljeni so vsi inteligentni, ki se pečajo s slovenskim vprašanjem. Klub »Slava« nam je prepustil brezplačno krasno dvorano v hotelu »Viktoria« (Jungmannova ul.) Ker je število udeležencev omejeno, imajo pristop le člani »Slovenskega odbora« in povabljeni. Za Slovence daje legitimacije (brezplačno) tov. Reisman v »Adriji« Král. Vinohrady, Halkova ul. 12. III.

Nemški ne znajo. Iz Dobrne se nam poroča: Naši nemčurji bi bili radi zelo olikani — ker mislijo, da znajo nemško. Tako sem zadnjič pozdravil svojega prijatelja z »dobro jutro«. On pa je odzdravil: Her Gott mir... Včasih je znal mož še slovensko, zdaj pa seveda zna nemško. Kdo bi mu zameril, ko je rojen Nemec.

Drobiž iz Štajerske. V ptujsko okolico je prišel te dni iz Hrvaške hlapec Vuzem star. po svojega sina Simona, ki je delal pri posetniku Šeguli. V noči, ko je Simon v hlevu spal, ga je s pomočjo nekega drugega hlapca zvezal, mu zamašil usta, ga oblekel in gnal z vrvo krog vratu kot živinče proti Št. Vidu, koder se je pa Simonu vendarle posrečilo uskočiti. Očeta in njegovega pomagača so zaprli. — Na travniku na Bregu pri Ptujtu sta našla zakonska Šmigoc, tisoč korakov od dravskega mostu, žakelj okostja jednoletnega deteta. — V Ormožu se je sprožil samokres v rokah 70letnega delavca Korperja. Kroglja mu je predrila več črev. Korper je umrl dan pozneje v ormoški bolnici. — V Gradcu so prišli na sled velikim tatvinam v dveh veletrgovinah. Izvedla sta jih v obeh slučajih praktikanta, ki sta pri dotičnih trgovinah nastavljena. Skupno sta pokradla vrednosti za več kot 2000 K. Med Mariborom in Trstom je zlorabil nekega 16letnega dekleta jeden tukajšnjih železniških uslužbencev. Svinjarija so v Trstu na zahtevo nekega potnika aretirali. Dotični je oženjen in ima četrto otrok.

Trboveljska podružnica S. P. D. naredi v četrtek 13. t. m. izlet na Kum 1219 m. Vsakemu izletniku se nudi v tem lepem zimskem času krasen razgled po širni lepi slovenski

domovini. Prijatelji slovenskih planin, udeležite se izleta v velikem številu. Posebno opozarjamo cenjeno učiteljstvo, katero je ravno isti dan prosto, da se izletnikom v velikem številu pridruži. Odhod iz Trbovelj (kolodvor) tričetrt na 9 zjutraj. Že danes opozarjamo slavno občinstvo iz Trbovelj in okolice na veliko planinski veselice s plesom, katera se vrši 5. aprila v dvorani g. Forte v Trbovljah. Ta dan naj vsakdo rezervira za veselje. Spored je bogat in nikomur ne bo žal za urce, ki jih bode preživel na planinskem dirindaju. — Planinski pozdrav!

Vsi prijatelji vrtnarstva naj se blagovoljivo priključijo k društvu »Vrtnarska šola« v Kranju, da zamoremo z združenimi močmi delati za razvoj tega lepega in prepotrebnega društva. Kolike važnosti je obstoj društva »Vrtnarska šola« je že iz tega razvidno — ker bode društvo vzdrževalo vzorne vrtove in posebne postaje za poizkuševanje semenov in orodja. Vsak prijatelj vrtnarstva ne more sam samo za sebe vzdrževati posebnega strokovnjaka, pač pa bode lahko društvo »Vrtnarska šola« svojim članom v korist vzdrževalo strokovno izobraženega vrtnarja, ako pristopi zadostno število članov. Društvena poročila »Vrtnarske šole« prinaša list »Prijatelj narave«.

Z lestive padel. Te dni je rabil 60letni hlapec Anton Grad iz Večlestvo zato, da bi šel po nji po seno. Lestva pa mu je spodrsnila in Grad je padel tako nesrečno na tla, da si je zlomil levo nogo.

Nesreča s samokresom. Pred kratkim je ogledoval Valentin Zmrzlikar iz Kosez pri Vodcah doma neki samokres. Pri tem je ravnal z orožjem tako neprevidno, da se je samokres sprožil in da mu je šla kroglja v levo stran prsi.

Pri podiranju dreves se onesrečil. V nekem gozdu pri Sv. Luciji, občina Dobrava, je te dni napravil drva 61letni delavec Martin Kunaver. Ko je ravno hotel podreti neko drevo, ga je to pri padcu zadelo, zlomilo mu nogo in mu prizadejalo več težkih poškodb na glavi.

Pretep bratov. 47letnega kajzarja Ivana Juhanta iz Mlake pri Kamniku je te dni v pijanosti udaril njegov brat z nekim drogom po glavi in ga težko poškodoval.

Nesreča Rudarja Karol Odlačka iz Toplice je pred kratkim neki delavec vsled neprevidnosti pri sekanju udaril s sekuro po desni roki in ga težko poškodoval.

Predrzen divji lovec. Te dni je dobil neki lovar v gozdu pri Beli peči nekega tatinskega lovca, ki je bil že večkrat kaznovan zaradi tatvine. Divji lovec je imel v roki dvocevno puško in se je postavil logarju po robu. Ta mu je zapovedal, naj puško odda. Divji lovec pa se ni za to prav nič zmenil in je »jagal« naprej. Slednjič ga je orožništvo aretiralo in ga izročilo sodišču v Radovljici.

Nevaren oče. Pred kratkim je prišel posestnikov sin Cene Potočnik iz Dolenje vasi pri Škofji Loki na kratek dopust domov. Potočnik namreč služi kot prostak pri vojakih v Celovcu. Ko se je proti poldnevno vrnil iz cerkve domov, mu je zabranil vohod v hišo njegov oče, ki že dalje časa nemore videti sina. Ljuboznjivi oče je držal v eni roki samokres in je grozil svojemu sinu, da ga bo ustrelil. Sprožil je tudi nanj več strelcev, ki pa so k sreči izgrešili svoj cilj. Vsled strahu pred očetom je ubežal Cene Potočnik k sosedu, kjer je prebil dopust. Očeta njegovega pa je orožništvo prijelo in ga izročilo okrajnemu sodišču v Škofji Loki.

Iz maščevanja. Alojzij Podlessek iz Klanja na Hrvaškem je služil pred kratkim kot pomočnik pri nekem klobučarju v Kamniku. Koncem prejšnjega meseca pa ga je gospodar odpustil iz službe. Ker je bil Podlessek zato silno jezen, se je splazil ponoči v delavnico svojega gospodarja in mu je razrezal klobučevno v vrednosti 200 K.

Ljubljana.

— Občinski svet ljubljanski ima redno sejo danes, v torek, ob šestih zvečer. Dnevni red javne seje: Naznanilo predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Volitev 9 članov magistratnega gremija (§ 24 občinskega reda). Personalnega in pravnega odseka poročilo o dopisu mestnega sveta v Gradcu glede izposlovanja zastopstva deželnih stolnih mest v državnem železničnem svetu. Finančnega odseka poročilo o dopisu magistrata glede dovolitve kredita za praktičen gospodinjiski pouk na mestnem dekliskem liceju. Stavbnega odseka poročila: 1. o poročilu mestnega stavbnega urada glede sklenjene delne opustitve parka na trgu

Tabor ter določitev regulacijskega načrta za stavbišče na tem trgu; o ponudbi Friderika Koširja za odkup njegovega posestva Pred Prulami št. 25 v regulacijske svrhe; 3. o ponudbi Davorina Rovška in Angele Česnovar za odkup njuninega sveta v Kolodvorski in Pražakovi ulici v svrhu regulacije Pražakove ulice. Policijskega odseka poročilo o dopisu županom glede zgradbe nove mestne mrtvašnice. Direktorija mestnega vodovoda in elektrarne poročilo o dopisu županom glede prošnje za napravo hidroelektrične centrale na regulovani Ljubljanci. Samostalni predlog občinskega svetovaleca Tomaža Novaka glede znižanja pasjega davka za pse-čuvaje po vseh predmestjih. — Tajna seja. Naznanila predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Personalno-pravnega odseka poročilo o prošnji nekega magistratnega uradnika za definitivno imenovanje. Finančnega odseka poročilo o prošnji vdove nekega magistratnega uradnika za zvišanje vdovnine. Direktorija mestne elektrarne poročilo o prošnji nekega uradnika za povišanje pavšala. Direktorija mestne zastavljavnice poročilo o prošnji za razpisano službo cenilca dragocenosti in efektov pri mestni zastavljavnici. Obrtnega odseka poročilo o raznih prošnjah za razne obrtne koncesije.

— Dvojna mera c. kr. državnega pravdnika. Ljubljanski državni pravdnik ima čudno mero, s katero zasleduje krivico in krivdo. Naš list za vsako malenkost konfiscira ter ga preganja četudi pretirano in naravnost krivično. V soboto pa se je pripetil pri sodišču slučaj, ki kaže, da ima državni pravdnik tudi milejšo mero, ki jo pa rabi samo za — klerikalce. Kakor smo poročali, bil je obsojen zloglasni zeljar Kačar na 100 K globe, ker je tlačil zelje z umazanimi, že ponošenimi in smrdljivimi nogavicami ter ravno tako zamazanimi galošami. C. kr. preizkuševališče v Gradcu je dalo mnenje, da je Kačar kaznjiv po § 18. zakona o živilih, ker je pridobival zelje na način, ki lahko škoduje človeškemu zdravju. Državno pravdnništvo pa Kačarja ni obtožilo po tem strožjem paragrafu, marveč po milejšem § 14. Kačar sam se je še malo časa pred obravnavo hvalil, da je njegova zadeva že »urejena« in da se mu ni posebnega bati. Iz najzanesljivejšega vira izvemo, da so tudi v resnici klerikalne korifeje pri sodišču intervenirale v prilog najgnusnemu zeljarju Kačarju. Državni pravdnik Luschan, ki se ima klerikalcem zalivaliti za svoje gorko gnezdo, jim je seveda ustregel in obtožil Kačarja tako, da je prišel pred okrajno mesto pred deželno sodišče. Iz tega postopanja c. kr. sodišča se vidi, na kak korupten način se uvaja pri nas boljinbolj neznosno justične razmere. Radovedni smo, če se bo c. kr. preizkuševališče v Gradcu kratkoma zadovoljilo, da se ljubljanski državni pravdnik iz njegovih mnenj norčuje. Radovedni smo pa tudi, če bo državno pravdnništvo z ozirom na naš poziv še kaj ukrenilo, da varuje svoj ugled.

— Pijavke v črnih haljah. Kakor drugod, naselili so se tudi pri nas v Ljubljani Lazaristi in Jezuiti samo zato, da izžemajo iz nerazsodnega in kratkovidnega ljudstva za svoje namene trdo prisluženi in pridobljeni denar. S svojimi zvinitimi govori s prižnice uplavoja na neumno maso, da nosi in meče denar v njih pušice in bisago. Nova cerkev pri ljubljanskih jezuitih bo stala mnogo tisočakov. Dobiček od nje bodo imeli seveda le zviti jezuiti, plačali pa jo bodo neumni ljudje. Ker primanjkuje zdaj za to cerkev jezuitom denarja, začeli so misjonariti, da izprejajo iz ljudi kaj stotakov. Kedar bodo že našli lahkoverni ljudje postali pametni in izprevideli jezuitsko sleparjenje. Sramota za Ljubljano, da cvete celo tu za jezuita taka pšenica!

— Strašno mlačni morajo biti člani soc. dem. »Vzajemnosti«, ker so se vsi, kar jih je v mlad. podr. »Vzajemnosti« hoteli že na nedeljskem ustanovnem zboru vpisati kar do zadnjega člana v N. S. Z. In njih gospodje voditelji, to so vam korajžni fantje; kot kaki policijski inspektorji so prišli v društvene prostore in začeli člani N. S. Z. izpraševati za imena njih in njih delodajalcev. Da, da, gospod predsednik, Vas boli, kaj ne, ker vam je nekaj članov ušlo čez ojnice. Ampak izbirni ravno niste v sredstvih za agitacijo proti nam. Poslušajte se sredstev, ki bi se jih vsak pošten član branil z vsemi močmi. Iz oči v oči! Tega pregovora se Vi bojite. Sedaj šele vidimo, kako terorizirate Vaše člani in kako jih silite k Vašemu društvu. V pravilih sicer imate, »da je zveza nepolitična«, ampak na vsakem občnem zboru in sploh sestanku ni drugzega slišati kakor »prokleti liberalci« in podobno. »Oj zdaj gremo, oj zdaj gremo, nazaj nas več ne bo.«

— Srečke za umetniško loterijo se po Ljubljani že prav dobro prodajajo. Ena sama dama jih je v enem

dnevnu prodala 100. Upamo, da bo naša inteligenca tudi drugod z veseljem položila svoj dar na oltar slovenski umetnosti in da bodo srečke kmalu prodane.

— Popravek. I. Ni res, da se je zgodila v »Zadružni zvezi« velika defraudacija, res je, da se v »Zadružni zvezi« sami ni zgodila defraudacija. 2. Ni res, da bi bil Ivan Polajanko prosil za dopust in ga dobil; res je, da je rekel, da ima 4. t. m. neko pravno zadevo v Trzliču (Monfalcone) in je prosil dovoljenja, da sme osebno tja iti. 3. Ni res, da je prišel J. Polajanko v Jadransko banko s čekom, ki je bil pravilno podpisan od ravnatelja, res je le, da je prišel tja z nakazilom, na katerem je ponaredil podpis dveh za to upravičenih. Ljubljana, dne 8. februarja 1913. Zadrúzna zveza v Ljubljani, registrirana zadruga z omejeno zavezo.

— Albinca pa jutri.

— Iz gledališke pisarne. Danes v torek (nepar-predstava) se prvič na slovenskem odru uprizori Birinskega štiridejanskega komedija »Vrtoglavci«, velezabavna, živega dovtipa in satire, grotesnih prizorov in burkastih zapletljajev polna prešerna farsa na vrtoglavo početje ruskih navideznih in istinitih revolucionarjev, ki se je spričo svojih izrednih gledaliških in umetniških vrlin in svoje nenavadne zabavnosti tekem letošnje sezone izvojevala sijajne uspehe na skoro vseh večjih odrih. Na Dunaju so jo uprizorili petindvajsetkrat zapovrstjo, pa je vedno še žela navdušeno pohvalo in uživala salve prešernega smeha. Njen avtor, mlad ruski pisatelj, tudi nam že znan po svoji izborni drami »Moloh«, je zaslovel kot nenavaden dramatičen talent in vsa sodobna gledališka in literarna kritika ga šteje med najboljše sodobne dramatik. Dočim se je v Molohu kazal resnotragičnega, se je v »Vrtoglavcih« prešerno razmahal kot dovpljen humorist in z večjo, krepkodelujočo roko ustvaril prešernovesele prizore, ki s svojo pestro komiko globoko tragiko orisanih vrtoglavoštvih ne puste na površje. Vstopnopravljena komedija bo nedvomno tudi pri nas dosegla najlepši uspeh. — Nadaljni repertoar: v četrtek (par) prvič v sezoni Puccinijeva velepriljubljena opera »Madame Butterfly«, v soboto (nepar) repriza opere »Madame Butterfly«; v nedeljo popoldan kot velika tujska predstava zadnjič v sezoni Offenbachova komična opereta »Orpheus v podzemlju«; v nedeljo zvečer prvič v sezoni Schwayerjeva drama mladega dijaka »Red iz pravdnosti«, z g. Šestom z Dunaja kot debutantom v vlogi Feliksa. V torek in v četrtek Leharjeva opereta »Graf Luksemburški« z g. Iličičem iz Trsta kot gostom.

— III. slovenski vsesokolski zlet 1913. XIV. redna seja tajniškega in časnikarskega odseka se vrši v sredo, t. j. 12. t. m. ob poidešeti zvečer v zvezni sobi (Narodni dom) Bratje, ki ste prevzeli prostovoljno članstvo v teh dveh odsekih, vabimo vas k polnoštevilni udeležbi! Na zdar!

— Policijske stražnice državne policije bodo v naslednjih hišah: 1. Filip Supančič, Šubiceva ulica 5. V tej hiši bo policijsko ravnateljstvo. — 2. Dr. Ivan Mauring, Slomškova ulica 20, pri mestni elektrarni. — 3. Avgust Heuffel, Vodmat 158, pri železniškem prelazu. — 4. Elia Predovič, Poljanska cesta št. 60, pri Živinskem trgu. — 5. Franc Svigelj, Dolčnjska cesta 18, blizu Dolenjskega kolodvora. — 6. Maks Zalokar, Krakovski nasip 26. — 7. Franc Marinčič, Glince št. 207, blizu šole. — 8. Anton Nachtigall, Sp. Šiška št. 229, blizu stare šole in sedanje orožniške postaje.

— Zlat pečatni prstan našel je učencec barjanske šole. Dobiči ga je pri nadočitelju Črnogaju na Barju.

— Umrlj so v Ljubljani. Makso Šušnik, sin železniškega uslužbenca, 16 mesecev. — Albert Petan, premogar, 22 let. — Uršula Bedenčič, posestnikova žena, 36 let. — Marija Benegalijska, uboga, 75 let.

— Kinematograf »Ideal«. Spored za torek 11., sredo 12. in četrtek 13. februarja 1913: 1. Dolina Vesubie. (Kolorirana potovalna slika.) 2. Luka II. se zamenja z Lukom I. (Velekomično z Andree Deedom.) 3. Preprovedana sreča. (Drama.) 4. Obiranje jasmína v Tunizu. (Koloriran naravposnetek.) 5. Zurnal Pathe. 6. Ultrarapidno kretanje. (Znanstveno.) 7. I. del: Napoleonov pohod na Rusko 1812. (2. del. — Pri vseh predstavah. Z najvišjim dovoljenjem Njegovega Velič. ruskega carja je sodeloval pri tem posnetku celoten ruski armadni zbor. Na licu mesta je posnela ta prizor tvrda Pathe Freres.) 8. II. del: Napoleonov pohod na Rusko 1812. 9. Maks in odkritje spomenika. (Komična učinkovitost z Maks Linderjem.)

— Napoleonov pohod na Rusko 1. 1812. v kinematografu »Ideal«. (Napoleonov film.) Sedaj gostuje ta

senzacionalni polmilijonski film v tukajšnjem Kino. Mogočna senzacija, ki jo vzbija ta film, je: ni treba biti živ, da se v kino zopet oživi. Med tem, ko se še debatira, da smejo igralci po poklicu igrati kino, je dobil v Rusiji na povelje cara vojni kor dovoljenje sodelovati pri tem filmu. Pa ne samo vojaki v historičnih kostumih iz leta 1812. Tudi Kreml Moskve, Berezina in vsa črta beževih Francozov so stopili v službo kinematografskega posnetka. Za Napoleona, ki ga igralec, kakor fotografjska slika naravno igra, se je dobival najbeležji konj belec in redistika do zadnjega gumba na gamašah ne splaši celo živečih volkov, ki napadajo trupla padlih in zmurnjenih na snežnih padlih. Marsikatera pretresujočih slik, kakor Napoleon v gorečem Kremlju, zažiganje zastav itd. je posnetih brezdvomno po znanih slikah, kar je zmanjša vrednost izvrstnosti. Stroški tega izbornega filma firme Pathe Freres se cenijo na pol milijona rubljev. Ta znesek gotovo ni previsok, če se premisli, da je prejel vsak ruski vojak po en rubel za vsako predstavo in je stalo prehranjenje v snežnih puščavah nad 100.000 rubljev. Ta film se kaže pri vseh predstavah do četrtka.

Trst.

Pravična stvar jih peče. Še nobena stvar morda ni zadela »Eđinosti« tako močno, kakor naše resnično poročilo o plesu »Narodne delavske organizacije«. To je na pr. razvidno že iz psov, in osebnih napadov, ki jih je prinesla v svoji nedeljski številki. Marsikdo se je čudil, ko je čital gnusne napade v »Eđinosti«, torej v listu, ki je že nešteto krat naglašal, da obsoja osebne napade in grde hujskarije, v listu, ki propagira skupnost, slogo, ki je hotel veljati vedno za resen, stvaren in pošten list. Ne bomo citirali, kar je pisala »Eđinost«, ker spravljati kaj takega v javnost, bi moralo biti sram vsakega poštenega in pametnega žurnalista. Zadostovalo bo, če omenimo, da se je posluževal pisec dotičnih vrstic v »Eđinosti«, vseh pobalinskih sredstev; zmerja in pljuva kot blaznež vse vprek ter grozi, češ, če ne utihnete, vas primemo za ušesa. In to samo zaradi tega, ker smo konstatirali v našem poročilu, da se plesa »Nar. delavske organizacije« ni udeležila tudi inteligenca, da so bili izmed doktorjev napr. samo trije navzoči — med temi dva kot voditelja »Nar. del. organizacije« — in ker smo dodali, da narodno delavstvo odpira oči. Pri tej trditvi ostanejo še nadalje, ker razven teh treh doktorjev res nismo nobenega drugega opazili. To potrjuje »Eđinost« sama, ko se opravičuje, da se niso mogli udeležiti plesa, a plačali so vstopnice. Če se je pa kdo izmed njih prikazal samo na stopnicah, pa je to najboljši dokaz, da se gospodje res sramujejo delavstva. Nadalje navaja »Eđinost«, »ko bi ostali dotični fantiči (okoli nekega izventršaškega lista) istih misli vsaj par dni.« Pravi, da je neki izventršaški list najpoprej hvalil »otroški ples«, nato pa grajal. Na tem mestu povemo ponovno, da je ta »neki izventršaški list« neodvisen političen dnevnik, in da v njem lahko vsak svobodno izraža svoje mnenje. No, pravzaprav pa »Eđinost« nekemu izventršaškemu listu nima povoda tega predbacivati — že iz zgoraj navedenega razloga ne — tem manj pa, ker je ona, torej »Eđinost«, najpoprej grajala otroški ples, se jezila napram njemu, nato pa ga je kar naenkrat začela — povzdigovati v deveta nebesa; to pa zaradi ublažitve spora ki je nastal zaradi tega med »Eđinostjo« in prirediteljico otroškega

plesa. In končno, tudi mi povdarjamo, da odgovarjamo le glede pravične naše stvari, ne pa morda radi one osebe, ki je menjala svoje prepričanje že kakih dvanajstkrat — samo odkar se nahaja v Trstu. In to od pet do ušes umazano človeče ima še korajžo — groziti poštnim ljudem: češ, »za ušesa vas primemo, če se boste dotikali tega ali onega.« Zadevo smo pojasnili. — Nismo pisali poročila o omenjenem plesu iz bogve kakšnega nasprotstva do tega ali onega, ampak smo povedali, javnosti resnico, ker nismo vajeni lagati, kakor lažejo napr. oni, ki imajo od tega pač interes. Narodno delavstvo, ki je bilo na plesu, pa bo sodilo, ali smo imeli prav ali ne. Sicer pa je narodno delavstvo samo zahtevalo, da naj se pove javnosti resnica. Gospodje okoli »Eđinosti« pa naj se le tolažijo s tem, da slovensko delavstvo ne odpira zastoni oči. Trdimo, da naravnega razvoja slovenskega delavstva ne bo v stanu preprečiti nihče, in če se gotovi ljudje, ki so bili enkrat za stvar vneti, pustijo tudi izrabljati od onih, proti katerim so zmiraj kričali in jih napadali. Te nesreče pa ne bodo imeli več dolgo. Samo en kratek čas bo šlo morda tako naprej. Kajti v trpljenju, v bedi in revščini se nahajajoče slovensko delavstvo je že sito vseh fraz, ono išče izhoda, rešitve iz tega obupnega življenja. In pri tem se ho oprijelo onih idej, na podlagi katerih je edino mogoče doseči osvoboditev zatiranega, od vseh strani teptanega in preziranega slovenskega naroda. Kdor hoče slovenskemu proletariatu res koristiti, kdor hrepeni po njegovi sreči, ta se ho pridružil četj bojevnikov za pravico in svobodo, kdor pa tega noče storiti, proti temu pa se ho slovenski proletariati bojeval do skrajnosti, ker ga ho smatral za svojega največjega nasprotnika in škodljivca.

41 x 7 = 287

Videl je torej, da se v računu ni zmotil in je zopet premišljal cel dan in celo noč, kako bi razdelil 35 kanonov tako, da bi prišlo na vsako utrdbo 41 kanonov. Med tem so prišli Bolgari in so začeli boj. Predno je bil Moritz s svojim računom gotov — je bila bolgarska zmaga dobljena.

Zakaj so zmagali Bolgari pri Cataldži.

Brzojavnim putem zvedel in Slovencem za zabavo razložil Figi Lipe. Mnogo se premišlja o vzrokih, zakaj je doživela turška vojska pred Cataldžo tak poraz. Sedaj se je stvar pojasnila na sledeči način. V turški vojski služil kot artilerijski častnik tudi Moritz v. Winternitz, najzvestejši učenec von der Goltz-paše. Ker uživa kot ožji prijatelj tega slavnega nemškega inštruktorja veliko zaupanje pri Turkih, mu je dal zadnjič turški poveljnik na Cataldži 35 novih topov, da jih razvrsti enakomerno na sedem turških trdnjav. Moritz v. Winternitz se je vsedel, vzel v roko papir in je začel računati. Računal je

tako: Razdeliti moram 35 topov na 7 trdnjav, tako da pride na vsako trdnjavo enako topov. Torej zapišimo. (Moritz v. Winternitz je zapisal 35 : 7 in je računal tako: 7 v 35 je 4krat, ostane 7. 7 v 7 je 1krat. Cel račun je izgledal tako:

$$\begin{array}{r} 35 : 7 = 41 \\ 7 \\ \hline 28 \\ 7 \\ \hline 35 \end{array}$$

41 x 7 = 287

Proces proti pariškim avtoapačem.

Kakor je »Dan« že poročal, se te dni vrši v Parizu proces proti svetovnoznanim pariškim avtoapačem. Sedaj stojijo pred poroto. O zaslišanju Mme Meitrejanove in Viktorja - Napoleona Kibačiča, ki oba tajita sokrivdo, smo že pisali. Drugi dan nato se nadaljuje zaslišanje Monierja, ki se je imenoval navadno Simentov. Obtoženec ima v roki zapisnik. Predsednik sodnega dvora začne izpraševati.

»Obtoženi ste, da ste sokrivi umorov v Montgeronu in Chantilly.«
Obtoženec tajni vse izjave prič, ki so trdile, da ga poznajo po profilu. Bil je baje ob času umorov pri anarhistu Ganzemu. Neka priča pravi, da natančno pozna Monierja; videla ga je, ko je Chantilly streljal na enega izmed umorjenih bančnih uradnikov. Na Monierjevem stanovanju so našli samokres istega kalibra, s kakršnim je bil ustreljen uradnik Societé Generale. Pri obtožencu so našli 1300 frankov — pravi, da so to njegovi prihranki. Predsednik sodnega dvora pa trdi, da je to del plena pri umoru v Chantilly. Monierju so dokazali, da je bil zelo dobro znan z Bonnotom, Garnierjem in Valletom (voditeljem apačev); prosil je Gauzega, naj dobrohotno sprejme njegovega prijatelja, in ta prijatelj je bil Bonnot.
»Jaz nisem poslal Bonnota k Gauzemu, ker sem vedel, da je njegova hiša obkoljena od policajev. Ako bi ga bil tja poslal, bi bilo to ravno tako, kakor da bi ga poslal na vešala.«
S tem se je končalo zaslišanje Simentova - Monierja. (Dalje.)

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

TURŠKA VEST.
Carigrad, 10. februarja. Pri Terkosu se nahajajoče sovražniške čete so bile od levega krila naše armade vržene nazaj.

BOLGARI PREPREČILI IZKRCAVANJE.
Carigrad, 10. februarja. Pri Serkōj so hoteli Turki izkrcati svoje čete, toda bili so od Bolgarov zapodeni, nakar so taisti zasedli odnotne kraje. Turki so imeli 200 mrtvih.

OBSTRELJEVANJE DRINOPOLJA.
Carigrad, 10. februarja. Obstreljevanje Drinopolja se vedno nadaljuje.
Sofija, 10. februarja. Bombardiranje Drinopolja se uspešno nadaljuje.

IZKRCAVANJE PRI PODIMI PREPREČENO.
Sofija, 10. februarja. Uradno poročilo bolgarske telegrafne agencije podaja glede poizkusa izkrcavanja pri Podimi sledeče podrobnosti: Včeraj ob 7. uri zjutraj sta hoteli dve križarki, 2 torpedovki in 6 manjših čolnov izkrcati pri Podimi večje število moštva. Ko je bilo izkrcanih 250 mož, so Bolgari napadli Turke vkljub obstreljevanju s strani križark. Turki so bili prisiljeni bežati na ladje, nakar so ladje odplule. Bolgari so imeli 3 mrtve in 15 ranjenih.

IZPAD PRI CATALDŽI PONEŠEN.
Sofija, 10. februarja. Vsi poskusi Turkov, doseči pri Cataldži kakšne uspehe, so zastoni. Bili so vedno z velikimi izgubami zapodeni nazaj.

POGAJANJA ZA MIR.
Dunaj, 10. februarja. Iz Bukarešta javljajo, da turški poslanik tu pripravlja got direktnega pogajanja med Bolgari in Turki.

REŠID PAŠA.
Dunaj, 10. februarja. Rešid paša je naprosil poslanike velesil za intervencijo pri pogajanju — toda njegov korak ni imel uspeha.

LADJA HAMIDIE — UJETA.
Carigrad, 10. februarja. Turška vojna ladja »Hamidie«, ki je vozila iz Rudečega morja premog, je bila pri Port Sajdu zasačena od 3 grških vojnih ladij. »Hamidie« se je morala udati.

ČESKO - NEMŠKA POGAJANJA.
Dunaj, 10. februarja. Minstrski predsednik grof Stürgkh bo s prihodnjim tednom zopet otvoril česko-nemška pogajanja.

ČEŠKI ZDRAVNIKI NA BALKANU.
Praga, 10. februarja. Od tu je odpotovala ekspedicija čeških zdravnikov na Balkan.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.
Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Stanovanje z 1 ali 2 sobama in pritliklinami in če mogoče z vrtom, v bližini enega izmed ljubljanskih kolo-dvorov — najraje v Šiški — išče mirna stranka z 1 otrokom za maj event. tudi za pozneje. Ponudbe pod »Stalno stanovanje« do 15. marca t. l. na »Prvo anončno pisarno«.

Naznanilo preselitve.
Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem preselil svoj **krojaški salon** z Miklošičeve ceste št. 10 na Dunajsko cesto št. 20 nasproti kavarne »Evropa«. Svojim odjemalcem se priporočam da mi ostanejo naklonjeni tudi v bodoče. Z odličnim spoštovanjem **Ivan Magdič**, krojač.

Radi inventure
prodajam vso zimsko zalogo kostumov, mantljev, paletojev, jopic, bluz, raglanov, oblek, klobukov in vse drugo blago 50% pod lastno ceno.
„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Del. glavnic: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 8.000.000. K 800.000.
Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)
Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih **4 3/4%**

Učiteljska tiskarna
: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :
se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.
Litografija. Cene najnižje! Notni stavek.